

Alles draait nog in oude timmerwerkplaats

REPORTAGE FRESENHOES MEPPEN

- Werkplaats Jan jr. en Jan Willem Frensen blijft behouden
- Huis wordt recreatiewoning, werkplaats wordt opengesteld

Door Gerton Albers

Meppen Alsof de timmerman even aan het schaften is. Wie de oude werkplaats van Jan Frensen jr. en later zijn zoon Jan Willem binnenloopt, verwacht een van beiden ieder moment terug. Niets herinnert in Meppen aan nu. Met het overhalen van een hendel komt de combimachine uit pakweg 1880 in beweging. Eerst traag, later gestaag. Alles zit erop: lintzaag, langgatboor, vlakbank, cirkelzaag, freesblok. Alles draait nog als een eeuw geleden. Het monotone geluid van de aandrijfriem doet denken aan een trein die voorbij dendert, of aan het mechanisme in molens om een maalsteen te laten draaien.

Ondanks de antieke status kan ook de moderne timmerman er nog prima mee uit de voeten. "We gebruiken de combimachine ook nu nog voor alles", zegt voorzitter Bert Wubs van de Stichting Frensenhoes Meppen. "En moet je de werkbank eens zien. Die heeft Jan jr. zelf gemaakt, in 1906. Alles in de werkplaats functioneert nog als vroeger. Het enige verschil is dat waar timmerlieden toen een hele dag mee bezig waren, nu in anderhalf uur is vervaardigd. Alles moet immers snel tegenwoordig. Maar of het dezelfde kwaliteit heeft?"

Wubs knapt samen met andere vrijwilligers de werkplaats, de houtzagerij en het bijbehorende huis op. De stichting voert daarmee de wens uit van Jan Willem en zijn vrouw Meltje Frensen-Kalk, die graag aan toekomstige generaties wilden laten zien hoe een timmerwerkplaats in de 20ste eeuw functioneerde. Jan Willem overleed in 2007, zijn vrouw (82) woont tegenwoordig in Aalden. "Wat ze hebben achtergelaten is een bijzonder verhaal voor deze omgeving. Zo'n werkplaats waarin niets is veranderd is uniek."

Er is volgens Wubs praktisch geen huis in Meppen waar Jan Frensen jr. geen kozijn of deur heeft geplaatst. Wie overleed in Meppen en omgeving kwam stevast in een kist te liggen die door de Frensens was gemaakt. Bij het opruimen van de woning kwamen de vrijwilligers nog stof tegen om lijkkasten te bekleden. Lange tijd na de eigenlijke sluiting konden mensen nog terecht in de werkplaats. Jan Willem had altijd nog wel ergens een plankje liggen waarnaar iemand op zoek was.

De stichting is rijk qua bezit, maar arm wat betreft geld. Het Frensenhoes moet het hebben van donaties, acties en de inzet van vrijwilligers. De ene helft van het woonhuis wordt sinds jaar en dag verhuurd. Daarmee krijgt de stichting een deel van het geld binnen voor de restauratie. De andere helft, waar de familie Frensen daadwerkelijk

▲ Timmerman, wagenmaker én voor al uw klompen.

▲ Jan Frensen jr. en Jan Willem Frensen in de houtzagerij.

woonde, wordt teruggebracht naar een woning in de stijl van de jaren vijftig en zestig. Dit huis is straks een recreatiewoning, dus vakantievierders kunnen daadwerkelijk een halve eeuw terug in de tijd.

Storende elementen, als een moderne ketel in de keuken, zijn inmiddels aan het zicht onttrokken. Bordjes met stichtelijke teksten als 'de heer is mijn herder' kunnen gewoon in de keukens blijven hangen, net als de

strenge portretten van Luther en Calvijn. De bedstee, waar tijdenlang de diepvries stond, wordt in ere hersteld. Op de tafel in de kamer een tafelkleed waarin koffiekopjes zo lekker verdwijnen. Dat kleed mag blijven. De stichting denkt dat de recreatiewoning volgend voorjaar klaar is voor verhuur. Het is de bedoeling de timmerwerkplaats later dit jaar iedere zaterdag open te stellen. "Als de vlag in top hangt, zijn we open."

▲ Bert Wubs is bijna dagelijks aan de slag in de timmerwerkplaats.

▲ De combimachine: hypermodern eind 19de eeuw, nog steeds functionerend in 2010. Foto's: DvhN/Duncan Wijting

”
Alles moet snel dezer dagen, maar of het dezelfde kwaliteit heeft?

Wipkar kostte 75 gulden in 1930, bijsteel 80 cent

Meppen Jan Frensen jr. werd op 10 juli 1889 geboren in Meppen. Hij leerde het vak van een dorps-timmerman ergens 'achter Coevorden', zoals Fokko Kuipers schrijft in *Oet 't Carspel Sweel* (december 2008). Kuipers neemt aan dat het in de buurt van Ane is geweest. Frensen werkte in ieder geval veel op het landgoed De Groote Scheere, bij Coevorden. Hij keerde in 1905 terug naar zijn ouderlijk huis, waar hij zijn eigen timmerwerkplaats begon. Dat huis werd na het overlijden

van zijn vader in 1915 verkocht. Hij bouwde een jaar later de huidige timmerwerkplaats, aan de Burgemeester De Kockstraat 3. Zijn zoon Jan Willem trad later in zijn voetsporen.

Te zien aan een lijst met prijsafspraken van de gezamenlijke aannemers in de regio kostte in 1930 een eiken lijkst 60 gulden, een ronde tafel (met een diameter van 1,10) 9,25 gulden, een wipkar 75 gulden en een bijsteel 80 cent. Het werkloon bedroeg 40 cent per uur.

Monumentendag

De timmerwerkplaats is in ieder geval geopend op zaterdag 11 september, tijdens de landelijke open monumentendag. Thema van deze dag is 'de smaak van de 19de eeuw'. Daarom is in Meppen die dag niet alleen de oude werkplaats te bezichtigen, maar is er ook een proeverij. Met streekgerechten als stip in de pan, snert volgens ouderwets recept en kaonties. Komt dat zien, komt dat proeven!